

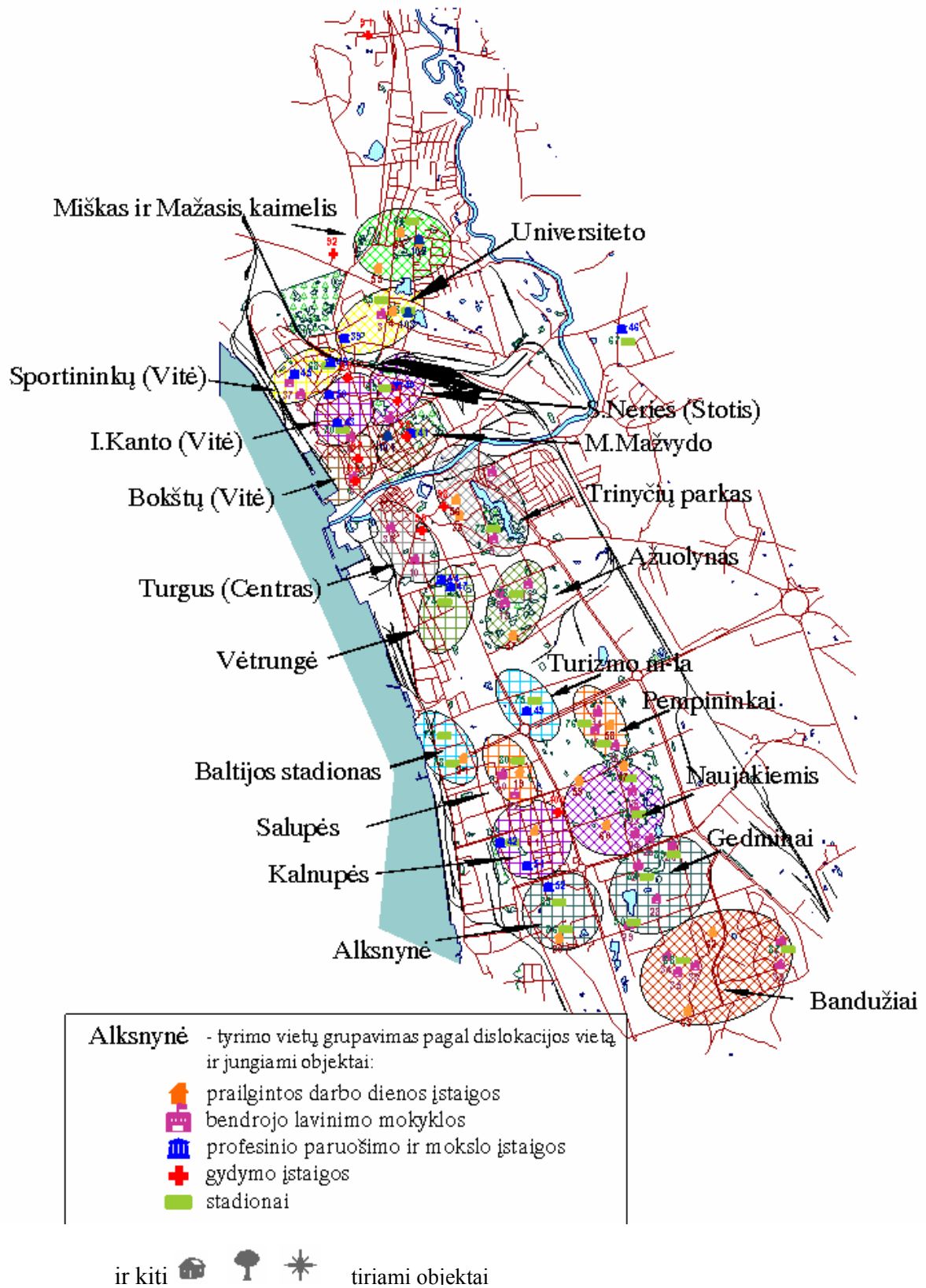
6. Būdingi ir specifiniai Klaipėdos miesto ekogeocheminiai bruožai

Siekiant atskleisti Klaipėdos miesto dalių specifinius ekogeocheminius bruožus 2006 ir 2007 metų tyrimo vietos išilgai pietų-šiaurės ašies buvo sugrupuotos ir atliktas pogrupių geocheminių požymių apibendrinimas.

Kaip ir 2006 metais (žiūr. [1]) yra pasirinktos dvi grupės paralelių mikrorajonų-pogrupių: vakarinės (artimesni marių pakrantei – prieplaukų ruožas) ir rytinės (artimesni rytinėje pusėje esantiems pramonės rajonams ir geležinkeliui) miesto dalių. Skiriančia ašimi į vakarinius ir rytinius pogrupius buvo pasirinktas Taikos prospektas, ir kaip tęsinys, Tiltų ir H.Manto gatvės. Pogrupiams buvo suteikti sąlyginiai pavadinimai pagal greta esantį žinomą objektą ar gatvę (6.1 lentelė ir 6.1 pav.).

6.1 lentelė. Tarpusavyje palyginamos Klaipėdos miesto vietovės (mikrorajonai)

Vakarinės miesto dalies (artimos uostui) mikrorajonai-pogrupiai	Skirianti gatvė	Rytinės miesto dalies mikrorajonai-pogrupiai
	Liepojos	Miškas (ir Mažasis kaimelis): miesto dalis tarp Girininkijos, P.Lideikio ir Liepojos gatvių
Sportininkų (Vitė): miesto dalis tarp Stadiono, S.Dariaus (ir S.Girėno), J.Janonio ir Švyturio gatvių	H.Manto	Universiteto: miesto dalis tarp P.Lideikio ir Geležinkelio gatvių
I.Kanto (Vitė): miesto dalis tarp Naujosios Uosto, J.Janonio, S.Dariaus (ir S.Girėno), H.Manto ir S.Daukanto gatvių	H.Manto	S.Neries (Stotis): miesto dalis tarp Priestočio, S.Daukanto ir H.Manto gatvių
Bokštų (Vitė): miesto dalis tarp S.Daukanto, H.Manto, Danės ir Naujosios Uosto gatvių	H.Manto	M.Mažvydo: miesto dalis tarp S.Daukanto, Trilapio, Danės ir H.Manto gatvių
Turgus (Centras): miesto dalis tarp Žvejų, Tiltų, Taikos pr., Sausio 15-osios ir Pilies gatvių	Taikos pr. - Tiltų	Trinčių parkas: miesto dalis tarp Pakalnės, Joniškės, Slyvų, Mokyklos, Tilžės, Sausio 15-osios, Taikos pr. ir Tiltų gatvių
Vėtrungė: miesto dalis tarp Sausio 15-osios, Taikos pr., Agluonos, Varnėnų, Nemuno ir Minijos gatvių	Taikos prospektas	Ažuolynas: miesto dalis tarp Sausio 15-osios, Tilžės, Šilutės plento, Kauno ir Taikos prospekto gatvių
Baltijos stadionas: miesto dalis tarp Nemuno, Varnėnų, Agluonos, Taikos pr., Baltijos pr., Minijos ir Strėvos gatvių	Taikos prospektas	Turizmo mokykla: miesto dalis tarp Kauno, Šilutės plento, Baltijos prospekto ir Taikos prospekto gatvių
Salupės: miesto dalis tarp Nemuno, Strėvos, Minijos, Baltijos pr., Taikos pr. ir Naikupės gatvių	Taikos prospektas	Pempininkai: miesto dalis tarp Baltijos prospekto, Šilutės plento, Debreceno ir Taikos prospekto gatvių
Kalnupės: miesto dalis tarp Naikupės, Taikos pr., Statybininkų, Nevėžio ir Nemuno gatvių	Taikos prospektas	Naujakiemis: miesto dalis tarp Debreceno, Šilutės plento, Statybininkų ir Taikos prospekto gatvių
Alksnynė: miesto dalis tarp Statybininkų, Taikos pr., Smiltelės ir Minijos gatvių	Taikos prospektas	Gedminai: miesto dalis tarp Statybininkų, Šilutės plento, Smiltelės ir Taikos prospekto gatvių
	Taikos prospekta	Bandužiai: miesto dalis tarp Smiltelės, Šilutės plento, Jūrininkų prospekto ir Taikos prospekto gatvių

6.1 pav. Tarpusavyje palyginamų Klaipėdos miesto vietovių (mikrorajonų) išsidėstymo schema

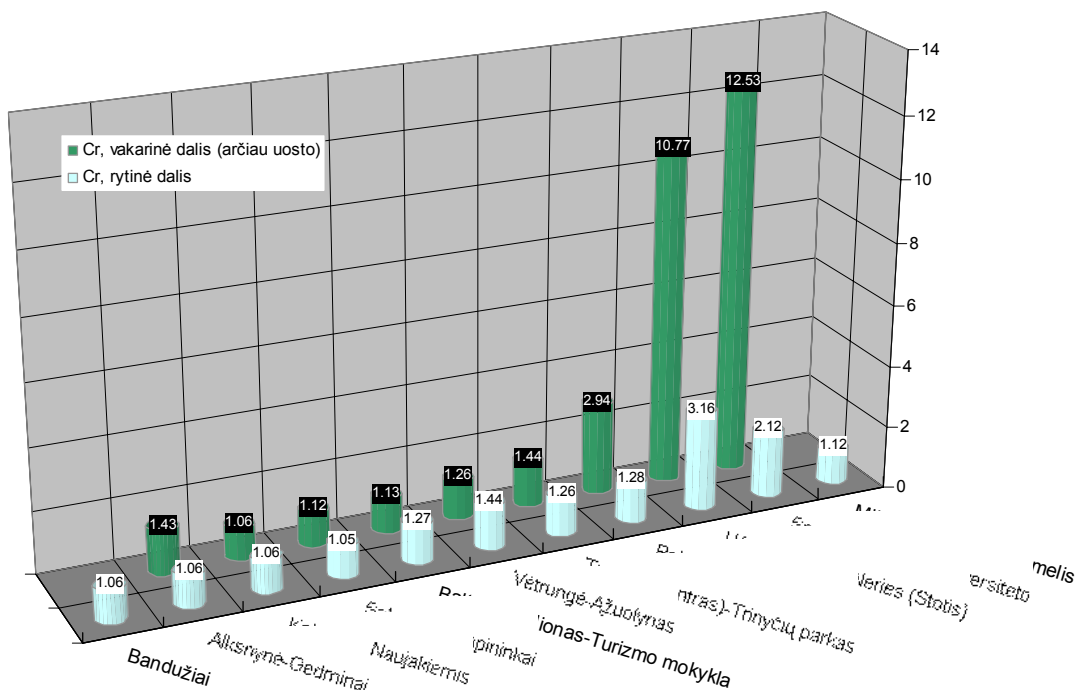
Tyrimų vietas, siekiant jas sugrupuoti pagal nurodytas schemoje dislokacijos vietas, priklausomai nuo funkcinės paskirties buvo suskirstytos į tris grupes:

- švietimo įstaigas, apjungiant į vieną statistiškai apibūdinamą aibę ikimokyklinės įstaigas, darželius-mokyklas, pradžines ir kitas mokymo bei mokslo įstaigas,
- viešąsias visuomenines erdves, į vieną statistiškai apibūdinamą aibę kartu su parkais ir skverais sujungiant ir visuomenines erdves-sklypus, esančius greta pasyvių oro sorbentų dislokacijos vietų,
- stadionai, dėl jų santykinai mažo užterštumo lygio, nebuvo įtraukti į bendrą aibę su parkais, skverais ir oro kokybės stebėjimo pasyviais oro sorbentais dislokacijos vietomis.

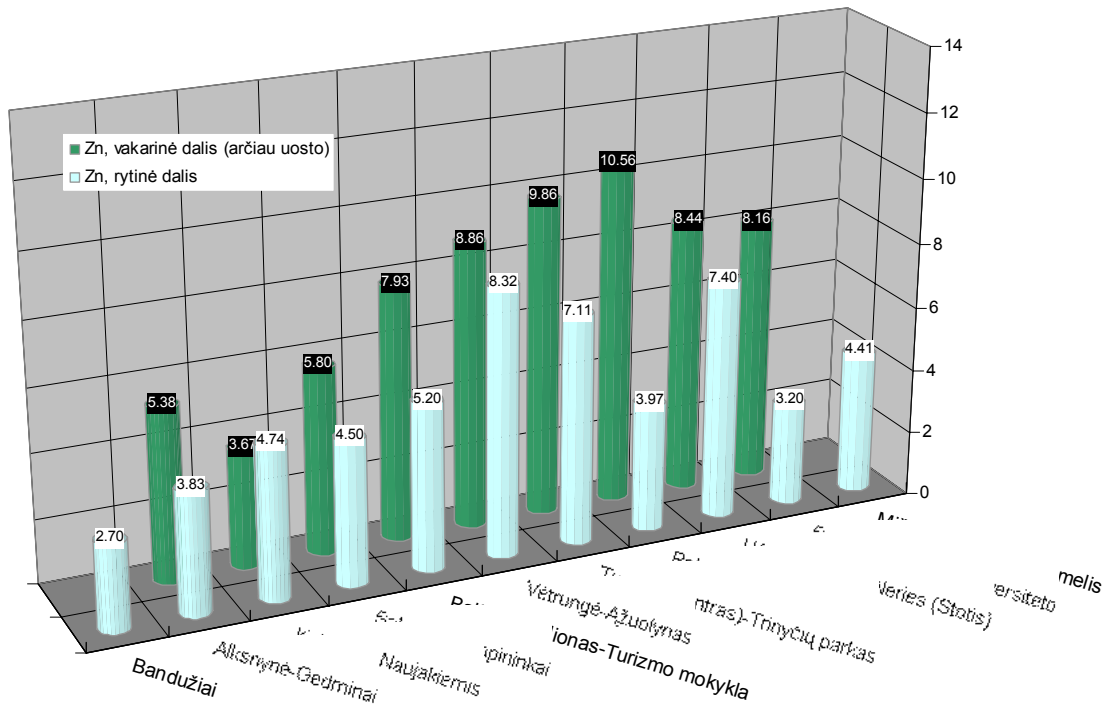
Gydymo įstaigos, dėl jų taršos specifiškumo ir mažo skaičiaus, nebuvo įtrauktos į jokią grupuojamų objektų aibę.

Pateiksime kiekvienos šių trijų funkcinių aibių, sudalintų į aukščiau išvardintas miesto dalis, vertinimą, parodant svarbiausių būdingų formuojančių taršą cheminių elementų ir jų junginių chromo (Cr), cinko (Zn), švino (Pb), bario (Ba), alavo (Sn), vario (Cu), sidabro (Ag) ir suminio užterštumo rodiklio Z_d kiekių sancaupų vidurkinius koncentracijos koeficientus K_k ir Z_d bei naftos produktų (frakcija C_6-C_{28}) užterštumo koeficientus K_o skirtinguose Klaipėdos mikrorajonuose (6.2 -6.27 pav.).

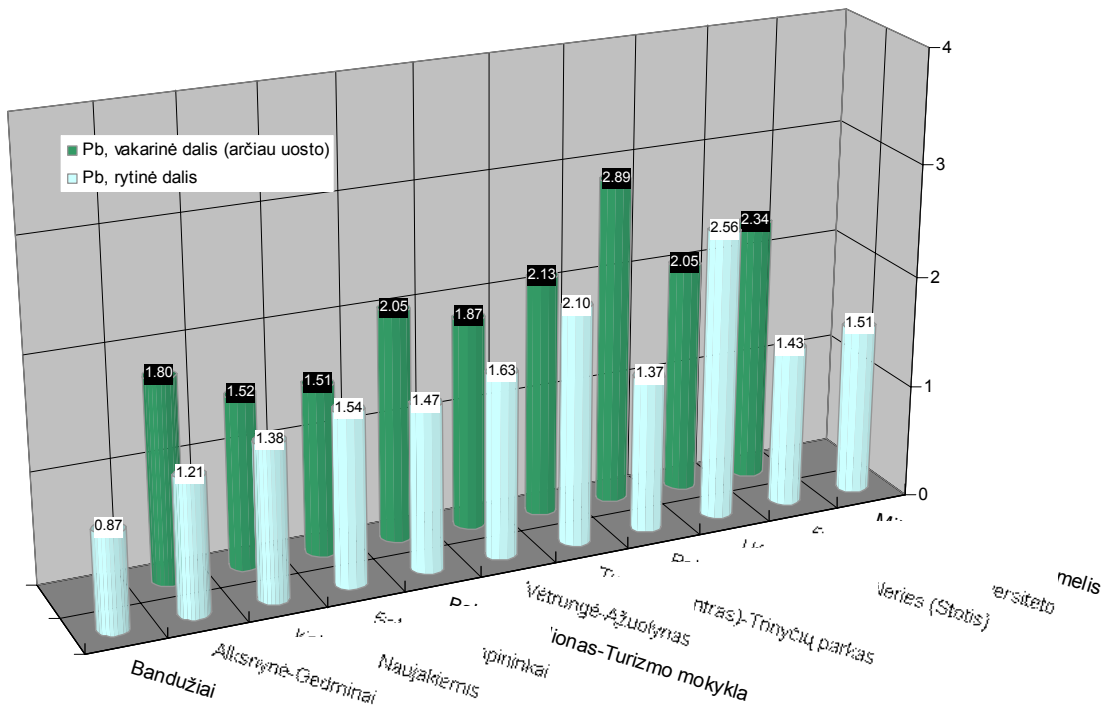
6.1. Būdingų teršalų pasiskirstymas skirtingų Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemyje

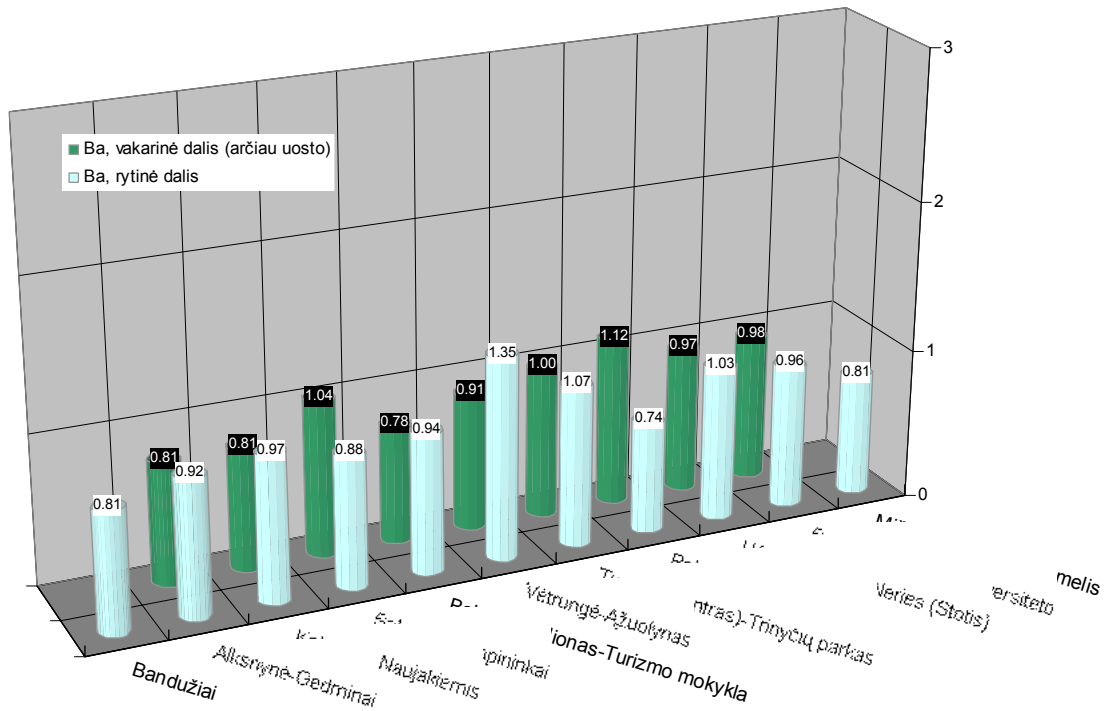
6.2 pav. Chromo (Cr) koncentracijos koeficientų K_k vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

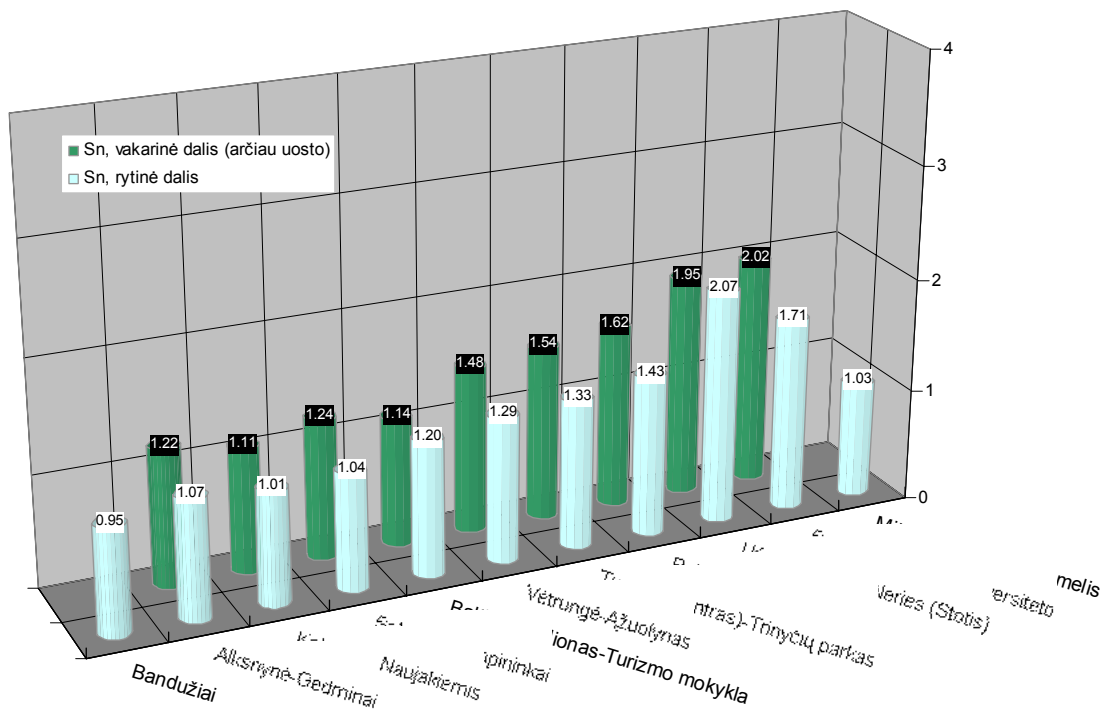
6.3 pav. Cinko (Zn) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

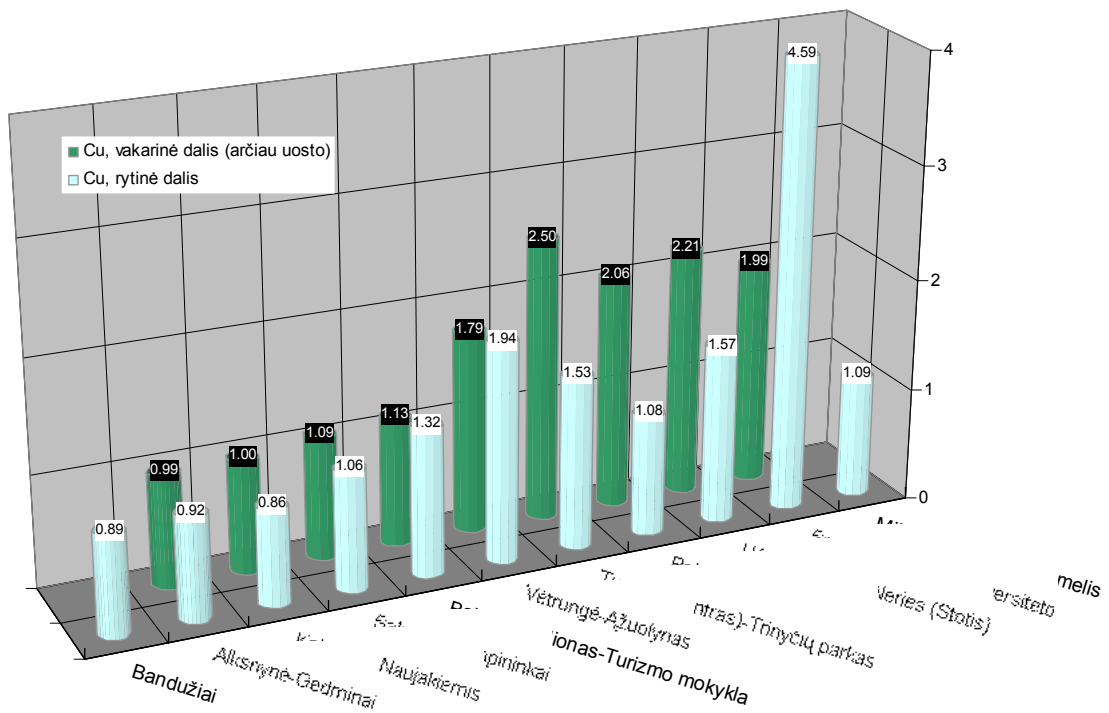
6.4 pav. Švino (Pb) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

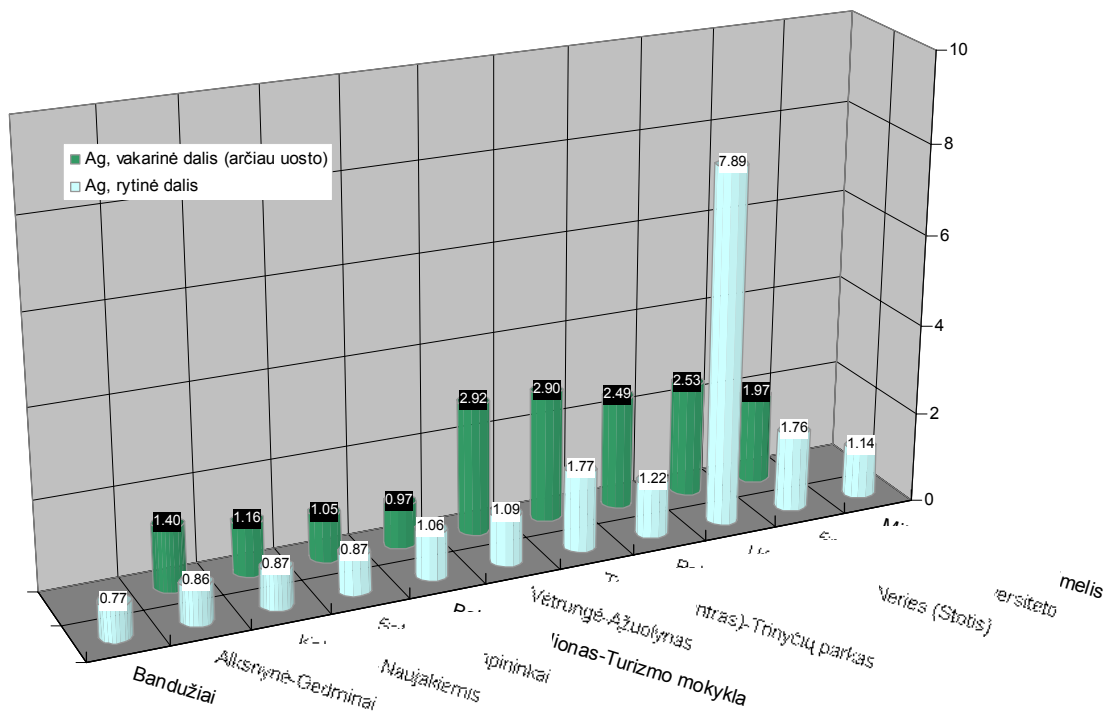
6.5 pav. Bario (Ba) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

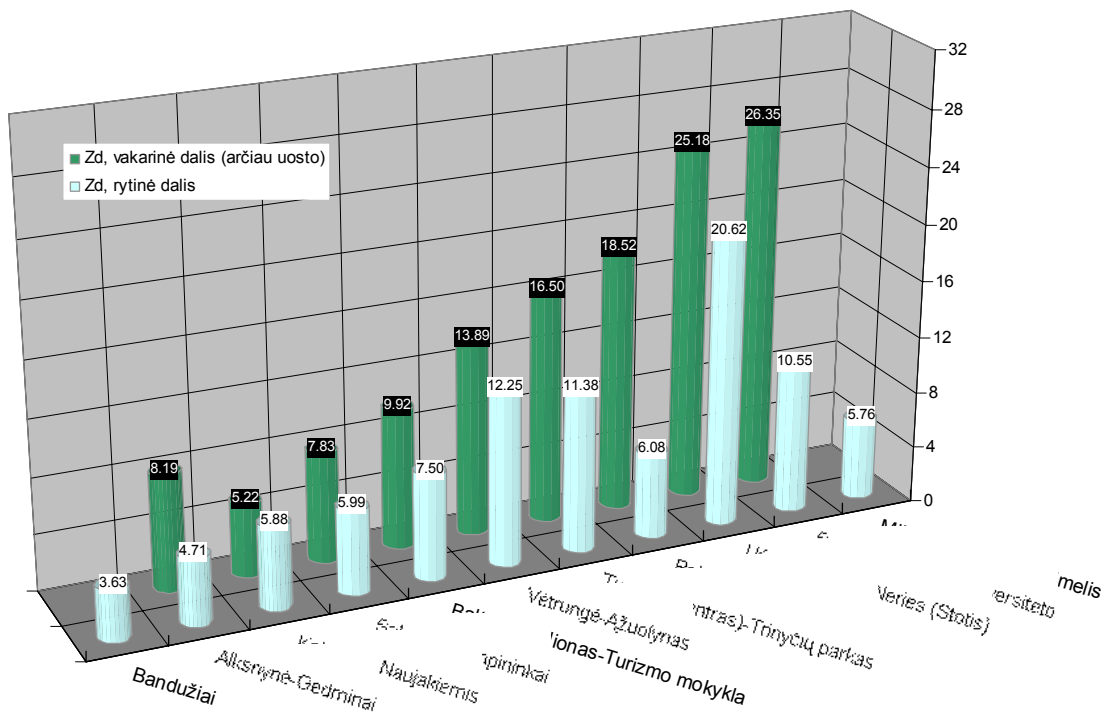
6.6 pav. Alavo (Sn) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

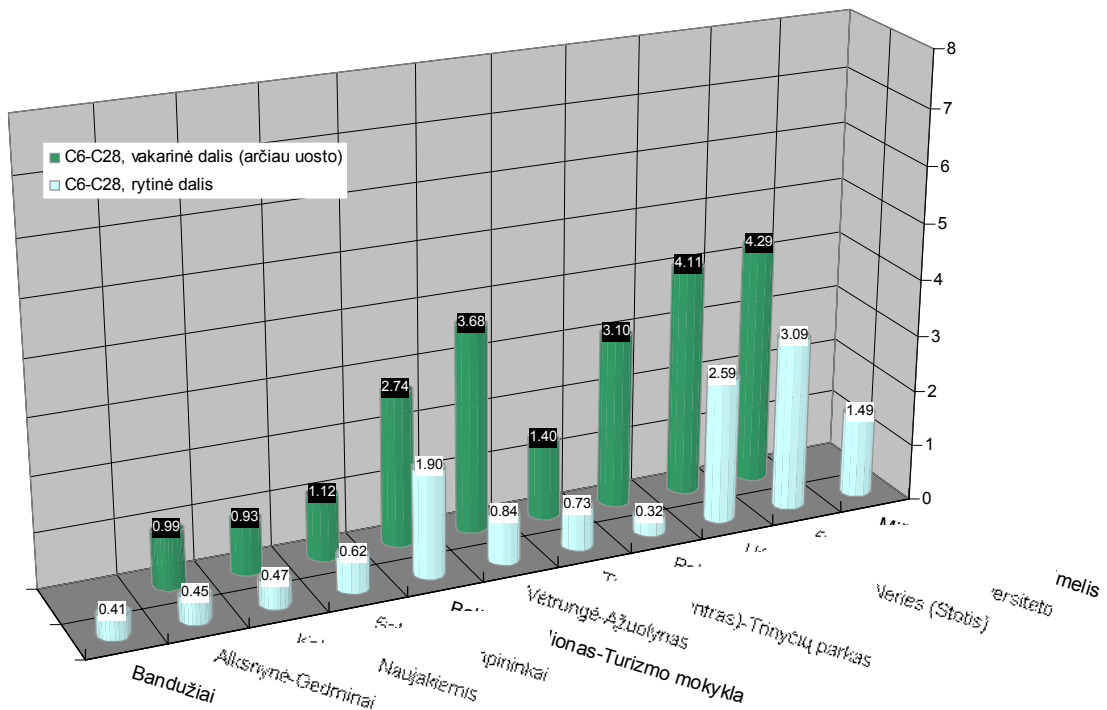
6.7 pav. Vario (Cu) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

6.8 pav. Sidabro (Ag) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

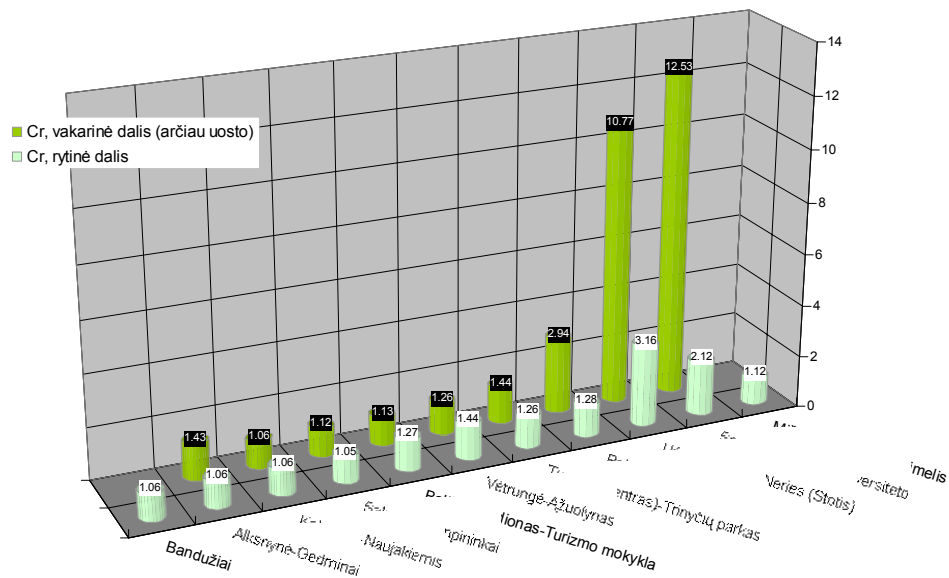

6.9 pav. Suminio užterštumo rodiklio Zd reikšmių vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

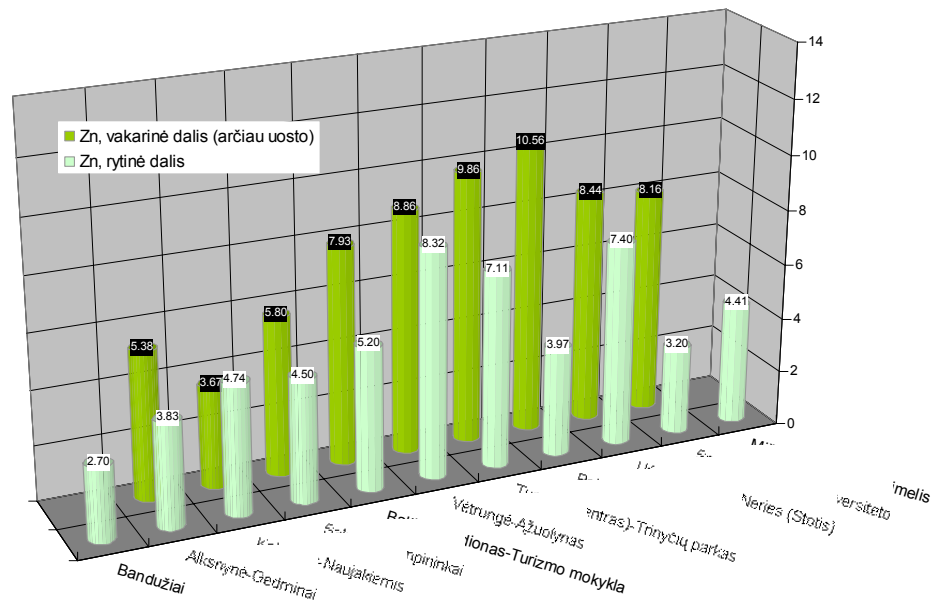

6.10 pav. Naftos produktų (frakcija C6-C28) užterštumo koeficientų Ko vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių švietimo įstaigų dirvožemiuose

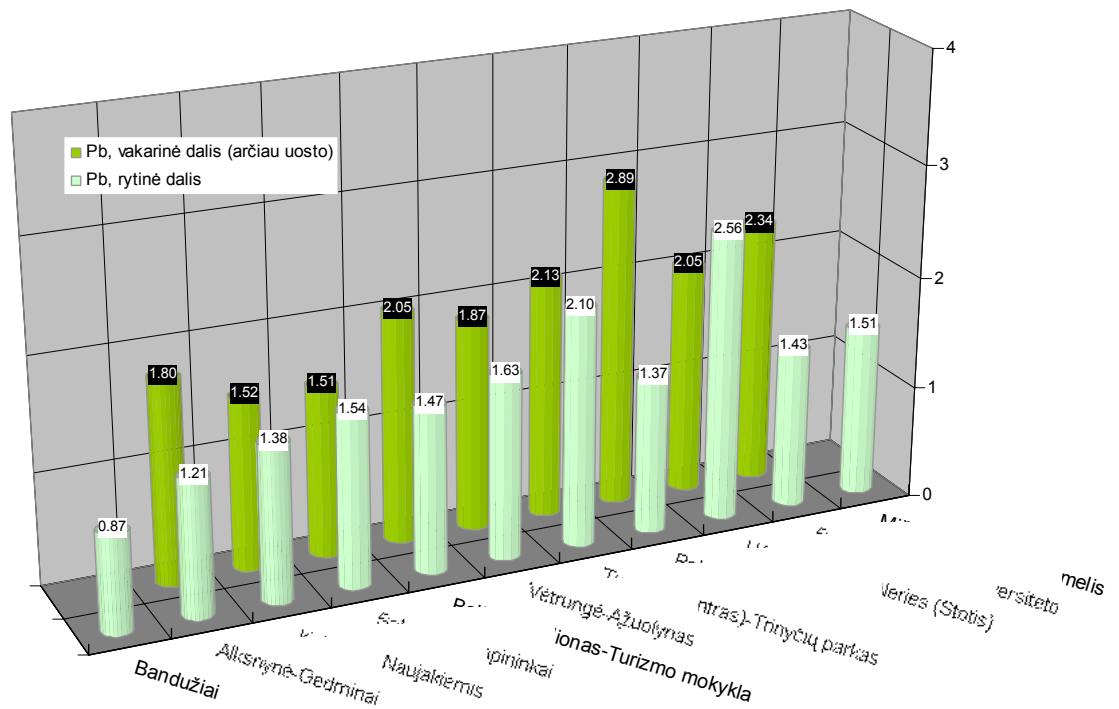
6.2. Būdingų teršalų pasiskirstymas skirtingų Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių (parkai, skverai ir kitos pasyvių oro sorbentų dislokacijos vietos) dirvožemyje

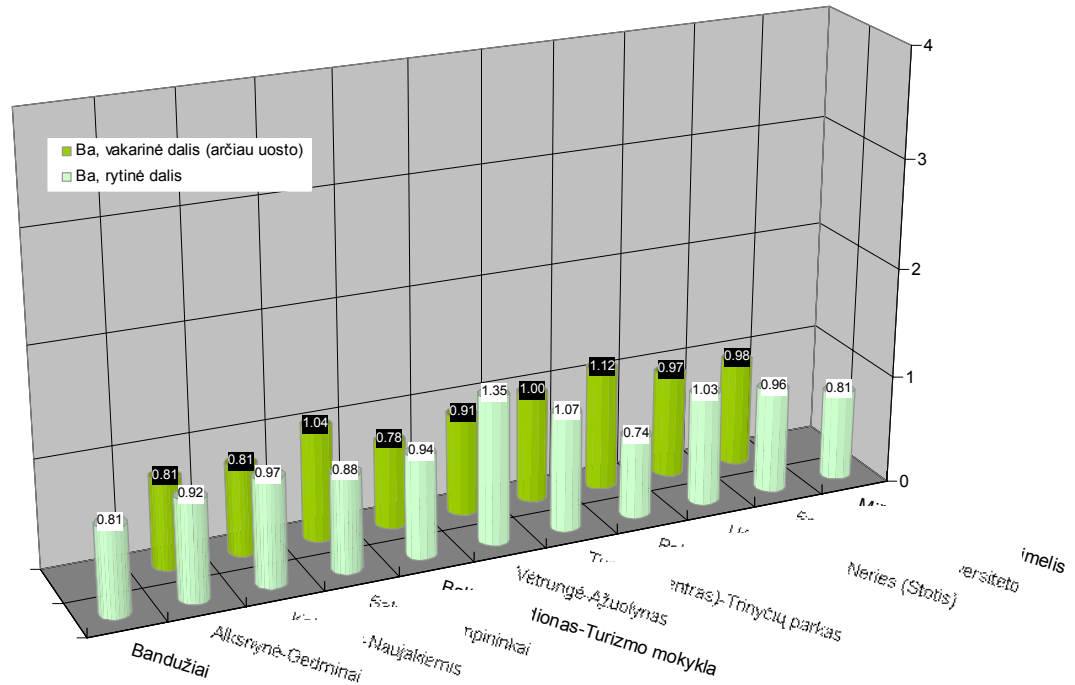
6.11 pav. Chromo (Cr) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių dirvožemiuose

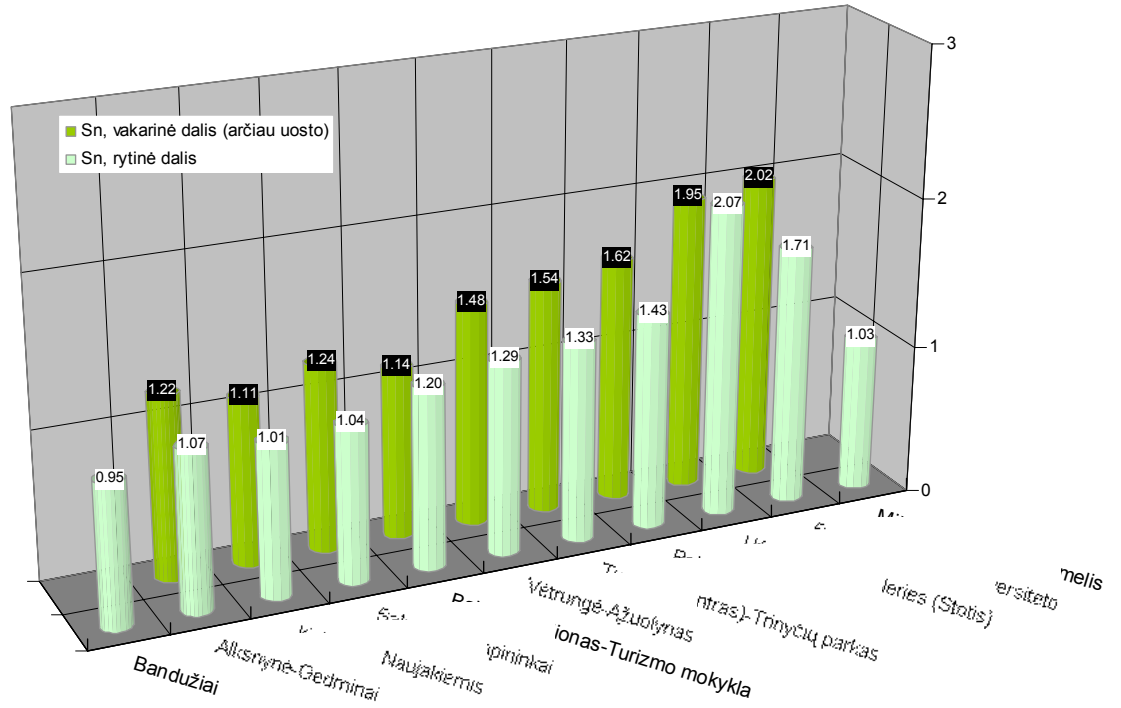
6.12 pav. Cinko (Zn) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių dirvožemiuose

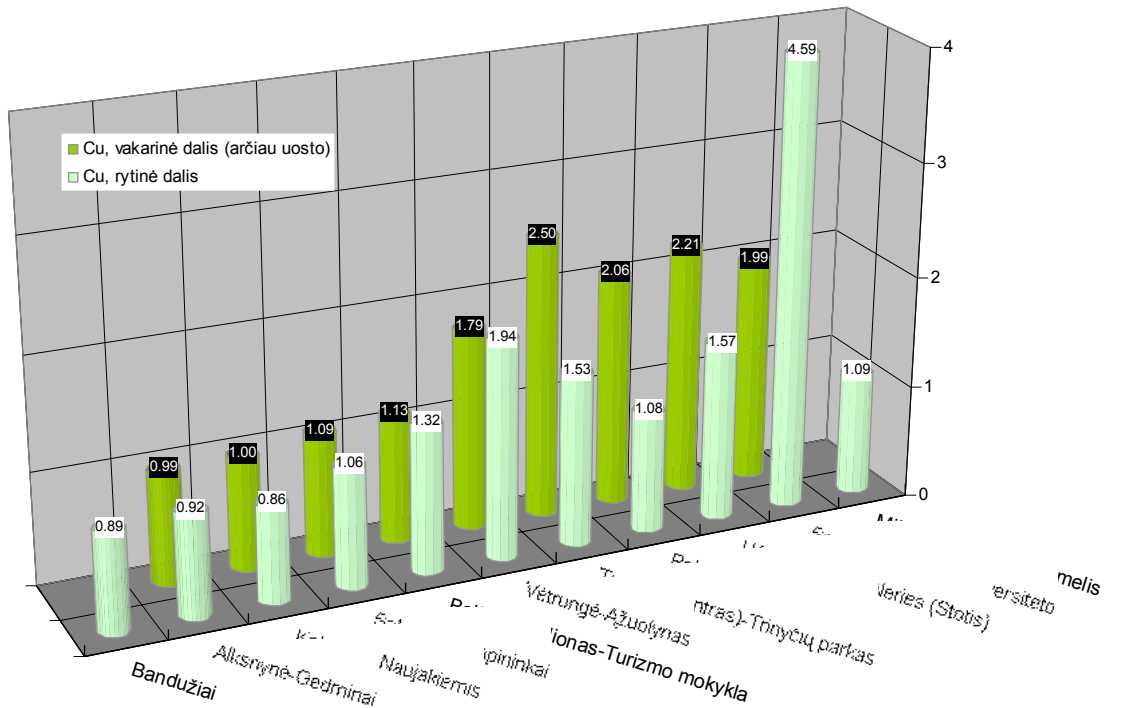
6.13 pav. Švino (Pb) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių dirvožemiuose

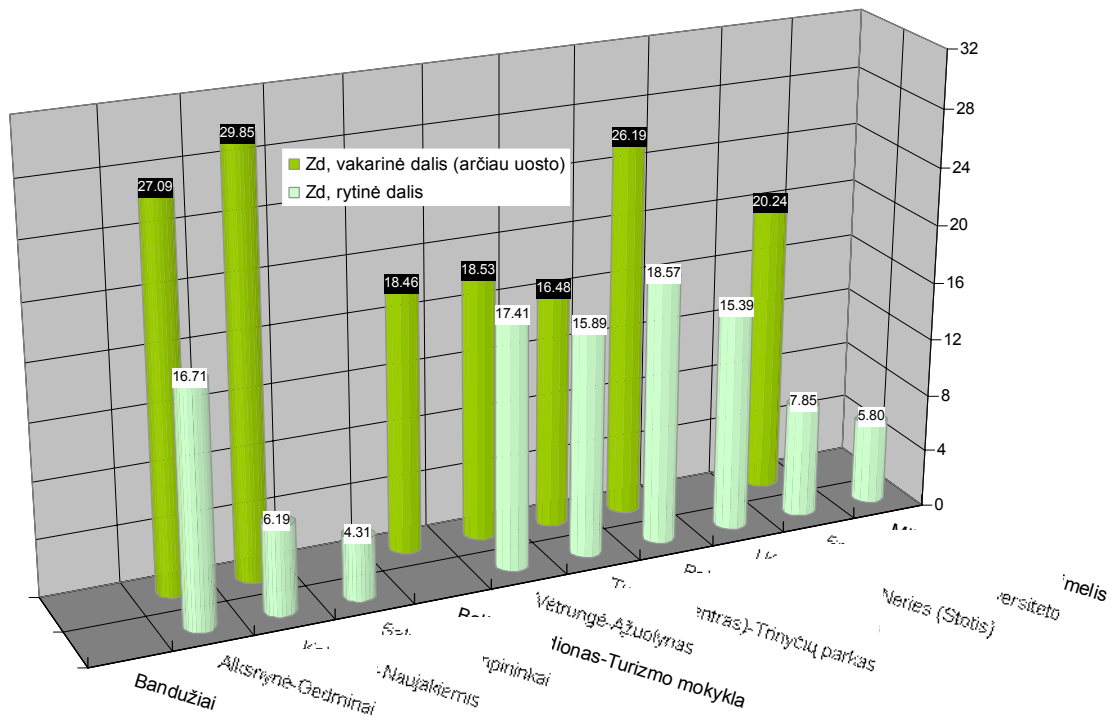
6.14 pav. Bario (Ba) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių dirvožemiuose

6.15 pav. Alavo (Sn) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių dirvožemiuose

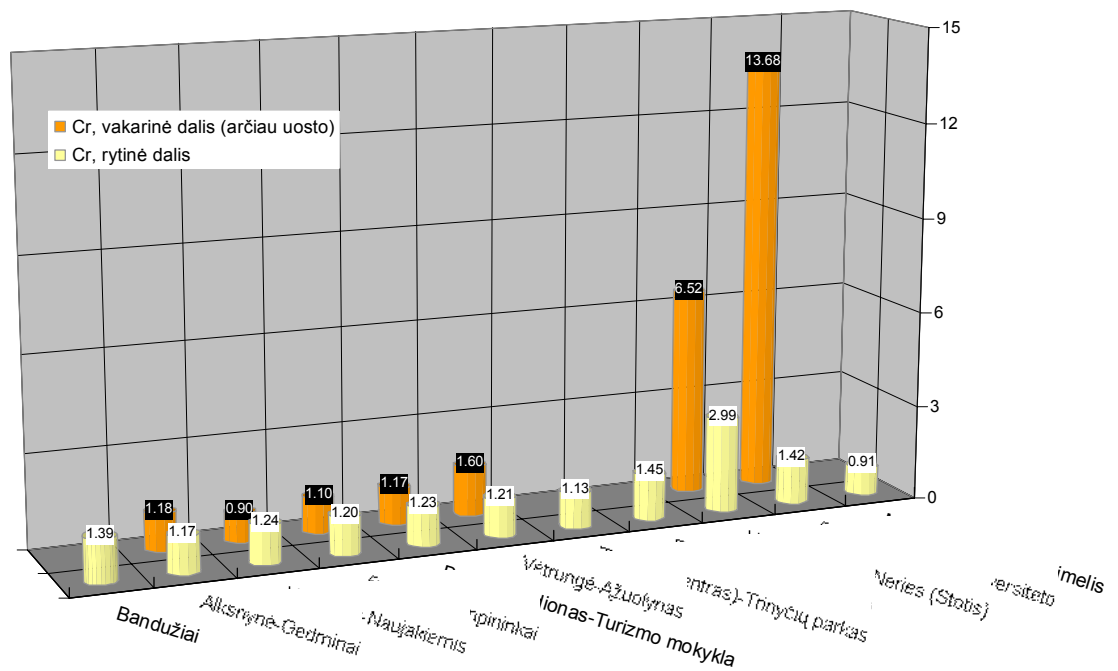

6.16 pav. Vario (Cu) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių dirvožemiuose

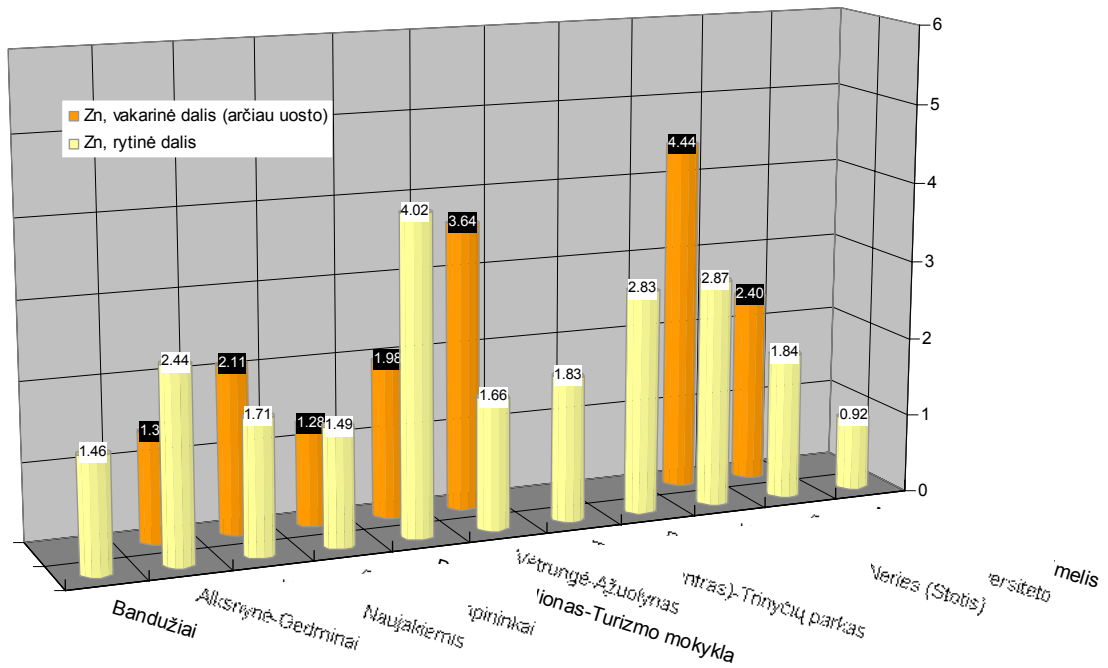

6.19 pav. Suminio užterštumo rodiklio Zd reikšmių vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių atvirų visuomeninių erdvių dirvožemiuose

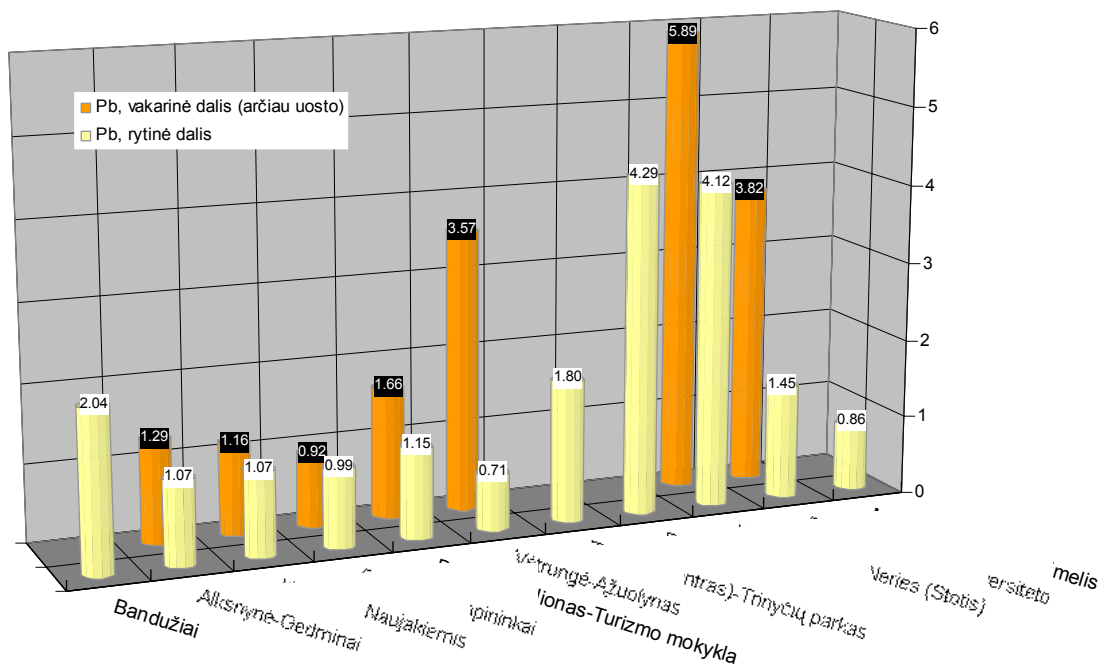
6.3. Būdingų teršalų pasiskirstymas skirtingų Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemyje

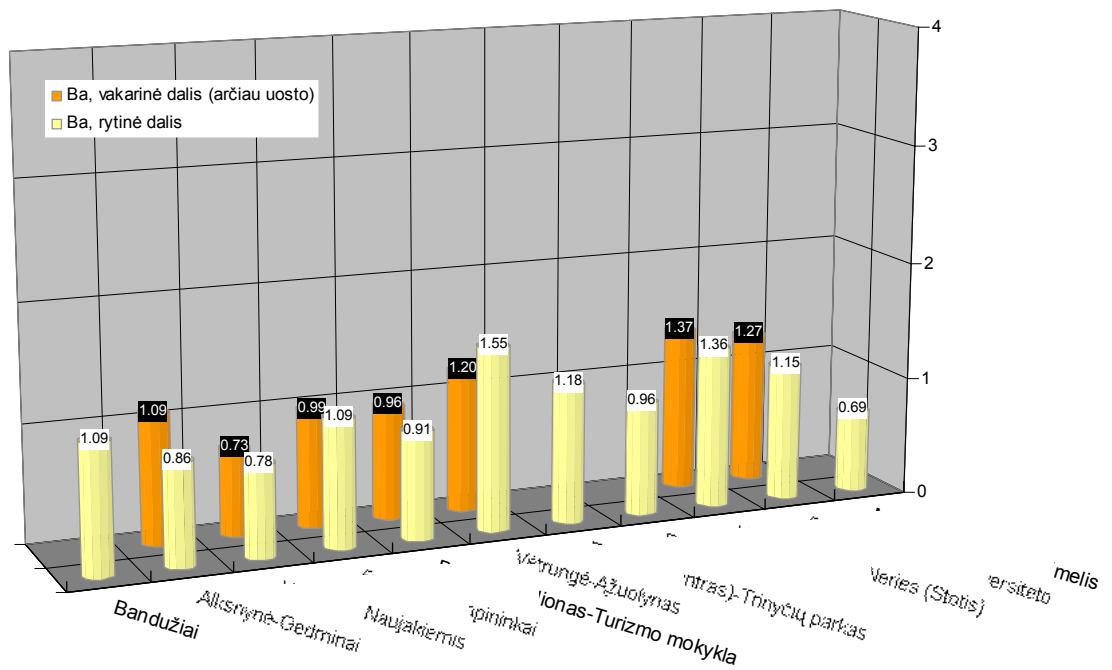
6.20 pav. Chromo (Cr) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

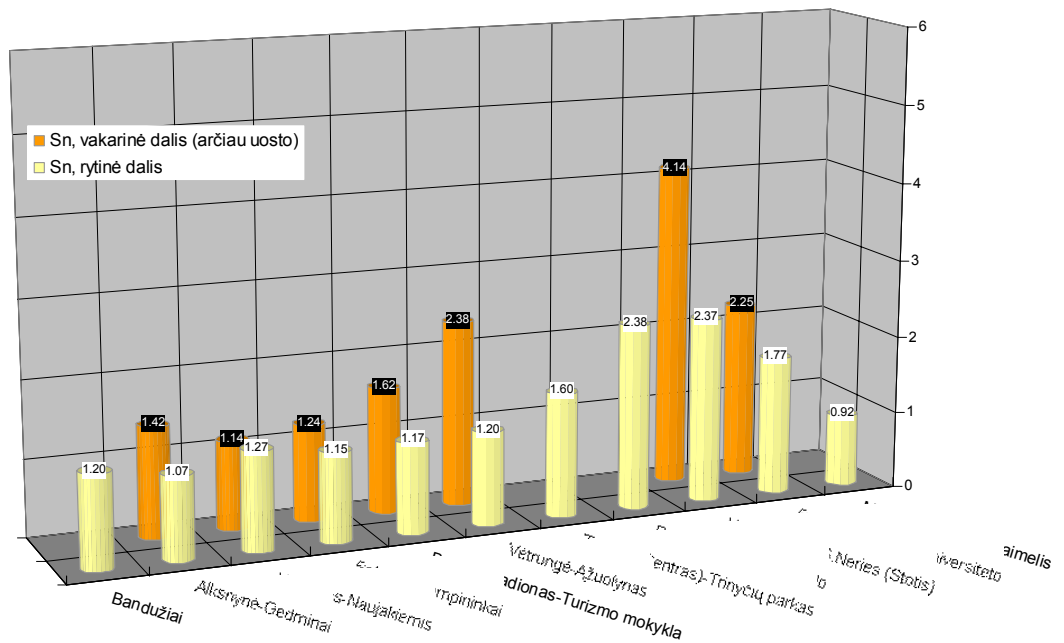
6.21 pav. Zinko (Zn) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

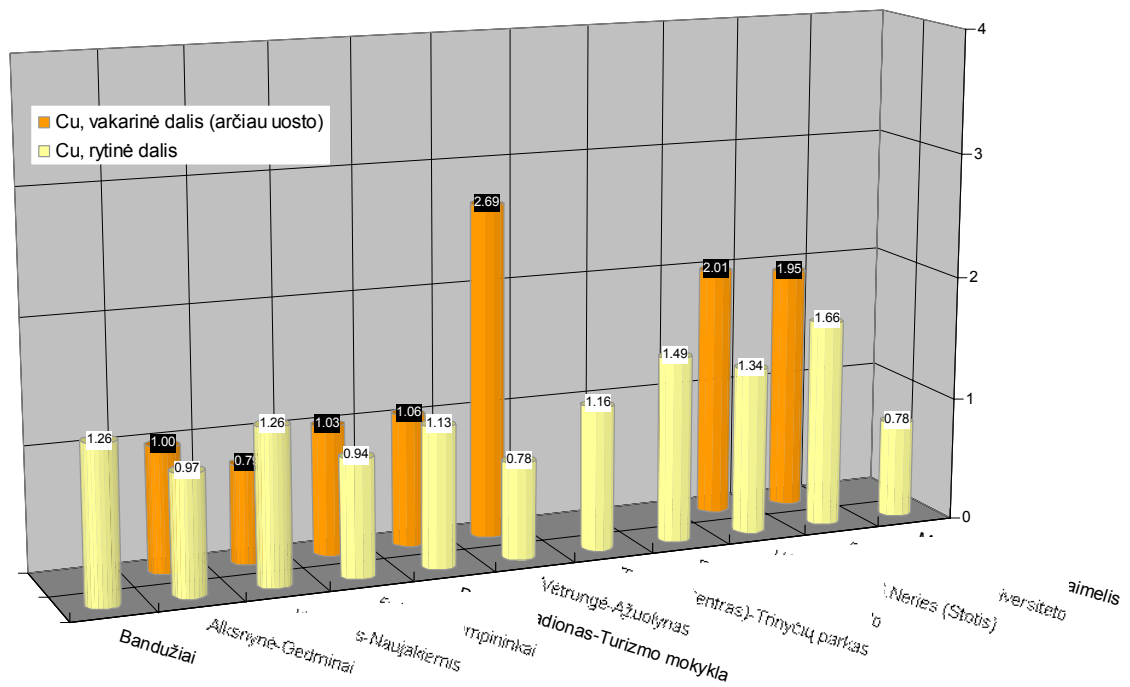
6.22 pav. Švino (Pb) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

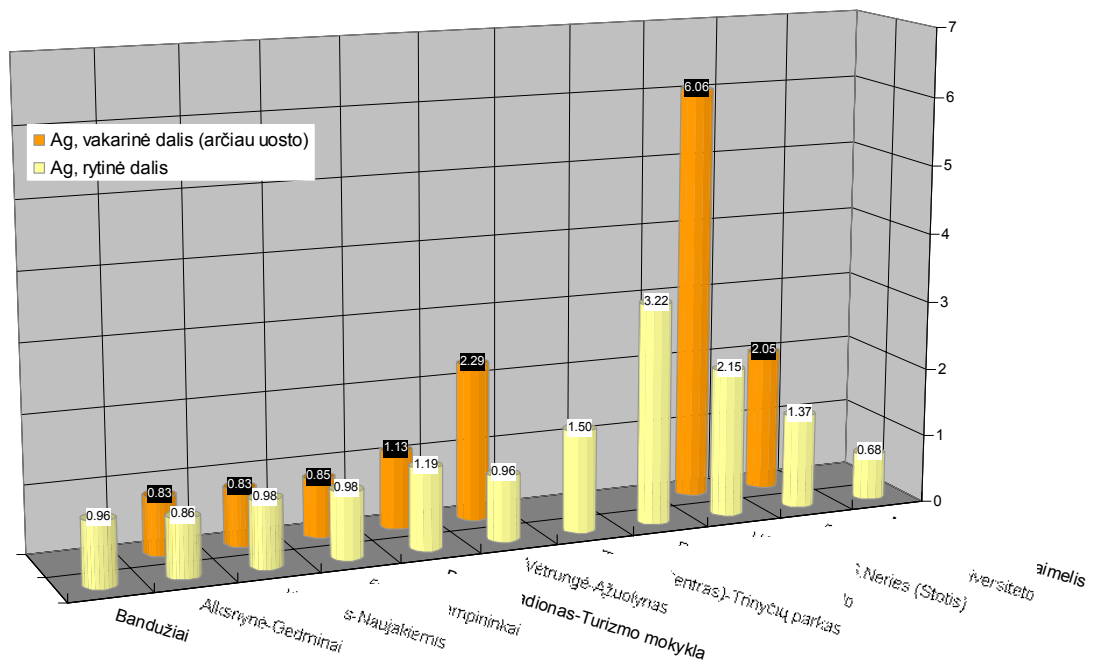
6.23 pav. Bario (Ba) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

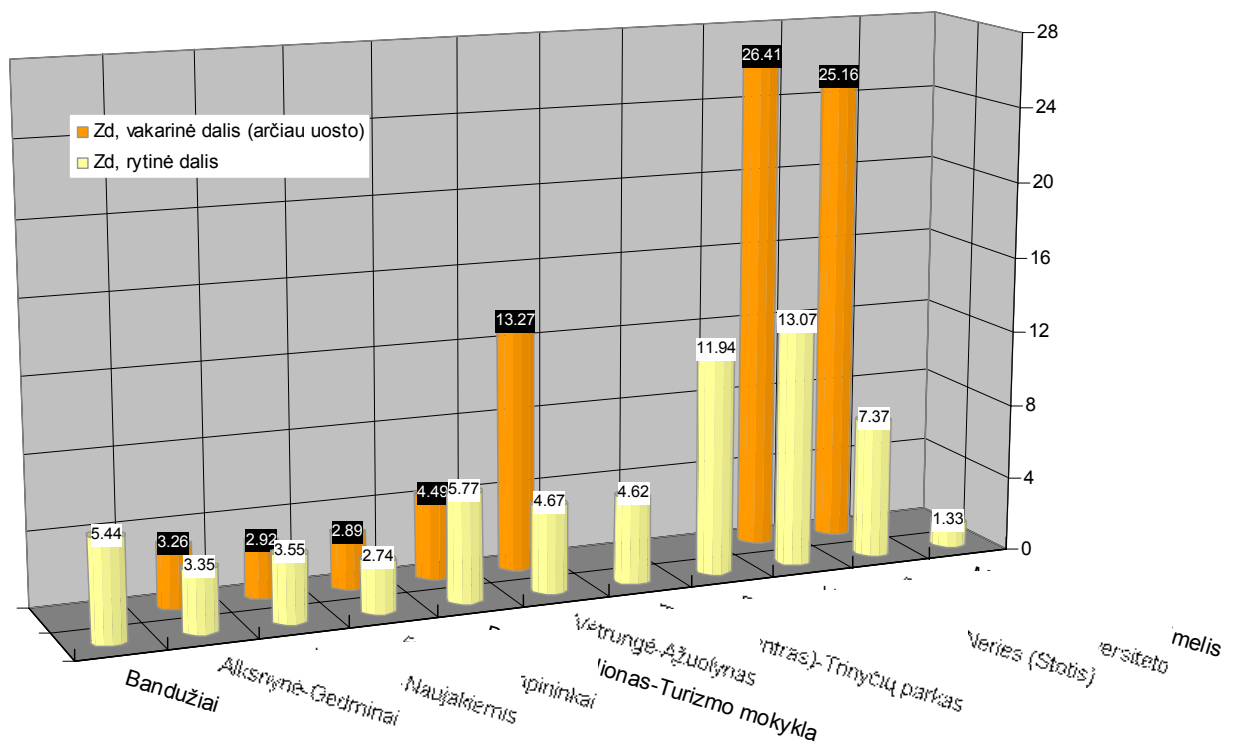
6.24 pav. Alavo (Sn) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

6.25 pav. Vario (Cu) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

6.26 pav. Sidabros (Ag) koncentracijos koeficientų Kk vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

6.27 pav. Suminio užterštumo rodiklio Zr reikšmių vidurkiai įvairių Klaipėdos miesto dalių stadionų dirvožemiuose

Anksčiau atlikta cheminių parametrų faktorinė analizė ir jos duomenų sugretinimas su vidurkių pasiskirstymu skirtingose miesto dalyse parodė, kad daugelio jų – Sn, Cu, Pb, Ag, Mo, Ni, Cr, Ba, Zn, Co, Mn ir naftos produktų (frakcija C₆-C₂₈) didesni kiekiai dažniausiai aptinkami greta uosto – vakarinėje ir šiaurės vakarų miesto pusėje. Rytinėje ir pietrytinėje pusėje vyrauja dažniausiai V ir B kiekiai. Tačiau yra atvejų, kai šis dėsningumas yra pažeidžiamas dėl specifinės lokalsios taršos sąlygojamų veiksnių.

Suminio užterštumo rodiklio Zr didžiausios reikšmės šiaurinėje miesto dalyje (Vitė) aptinkamos greta uosto, o pietinėje dalyje – rytinėje pusėje (arčiau LEZ teritorijos esančiuose rajonuose).